

۱- غلط‌های نگارشی متن زیر را مشخص نمایید و صحیح آنها را بنویسید.

نثر فارسی در پایان اواخر دوره‌ی خواجه رشیدالدین از اطناب و تکلف دور نشده که پریشان نویسی و سستی سبک عصر صفویان، گریبان‌گیر او شد. اندکی بعد در عهد و زمان نادری در خراسان نویسندگانی چون میرزا مهدی‌خان استرآبادی، پیدا شد و با نوشتن کتاب‌های پرتکلف و ثقیلی چون دُرّه‌ی نادره و جهان‌گشای نادری، بر شیوه‌ی وصاف‌الحضره رفتند. عوامانه شدن نثر و در آمیختن آن با الفاظ و تعبیرات تازی سبک نگارش پارسی را از ضعف و سستی برخوردار کرد و برخی از آثار شامل این وضعیت شدند.

۲- با توجه به متن زیر به سوالات پاسخ دهید.

برای مادرم که سراسر عمرش را در چادر باز و پرهوای عشایری به سر برده بود تنفس در اتاقکی محبوس، دشوار و جان‌فرسا بود. برایش در حیاط چادری برافراشتیم و فقط سرمای کشنده و برف زمستان بود که توانست او را به چهاردیواری اتاق بکشاند. من در چادر مادرم می‌خوابیدم. یک شب دزد لباس‌هایم را برد. بی‌لباس ماندم و گریستم. یکی از تبعیدی‌های ریز نقش لباسش را به من بخشید. باز هم بلند و گشاد بود ولی بهتر از برهنگی بود. پوشیدم و به راه افتادم. ما قدرت اجاره‌ی حیاط دربیست نداشتیم کارمان از آن زندگی پرزرق و برق کدخدایی و کلانتری به یک اتاق کرایه‌ای در یک خانه‌ی چند اتاقی کشید. همه‌چیز همسایه در حیاطمان یافته می‌شد: شیرفروش، رفتگر شهرداری، پیشخدمت بانک. پدرم لیسانس را قاب گرفته بود و بر دیوار گچ فروریخته‌ی اتاقمان آویخته بود.

الف) تکواژ، واژه و گروه‌ها را در پاراگراف اول مشخص کنید.

ب) در پاراگراف دوم

۱- گروه‌های اسمی، ۲- هسته، ۳- وابسته، ۴- وابسته‌ی وابسته و نوع آنها را بنویسید و ۵- نمودار پیکانی آنها را رسم کنید.

پ) جمله‌های مرکب را مشخص کنید و جمله‌ی هسته و وابسته‌ی آن‌ها را تعیین کنید.

ت) متمم و نوع آنها را در عبارت مشخص نمایید.

ث) فعل‌ها را مشخص نمایید، زمان، ساخت، گذر و ناگذر و معلوم و مجهول بودن آن‌ها را مشخص نمایید.

ج) فرایندهای واجی و نامطابق‌های املایی را در متن مشخص کنید.

۳- در واژه‌های زیر :

الف) الگوی هجایی مشخص نمایید. ب) ساختمان واژه‌ها را مشخص کنید و بنویسید. پ) ساخت واژه‌ها را بنویسید.

سایه‌ها / نکات / پژمردن / نابود / بانگ / آمیخته / پاک / شمعدانی‌ها / جرعه / ده‌ساله / صدادارترین / آهنگری / علی‌وار /

نغمه‌خوانی / مه‌آلود / آشفتنگی / دوشادوش / گفت‌وگو / عصرانه / خواهرخوانده / خویشاوندی / بازنویسی / علاقه‌مندی / بی‌تردید /

۴- در عبارات و ابیات زیر جمله‌ها را مشخص نمایید، اجزای اصلی آن را روی نمودار درختی نشان دهید.

- استاد عمق فکر و قدرت بیان او را شایسته‌ی تحسین دید.

- گر به اقلیم عشق روی آری / همه آفاق گلستان بینی

- هین ! سخن تازه بگو تا دو جهان تازه شود / وارهد از هر دو جهان، بی حد و اندازه شود

- شیخ نیشابور کودک نو رسیده‌ی بهاء‌ولد را برتر از انسانهای عادی یافت.

- انجام هر فعالیت فکری با سوخت و ساز و مصرف انرژی همراه است.

- آی آدمها که بر ساحل نشسته، شاد و خندانید / یک نفر در آب دارد می‌سپارد جان

- دیگری برخاست می‌شد مست مست / پای کوبان بر سر آتش نشست

- دوباره پلک دلم می‌پرد، نشانه‌ی چیست؟ / شنیده‌ام که می‌آید کسی به مهمانی

تکلیف نوروزی زبان فارسی ۳ - ۱۳۹۳

- به پاس یک دل ابری، دو چشم بارانی/ پر است خلوتم از یک حضور نورانی
- نشسته است به جانم، همیشه تا هستم/ غمش اصیل تر از یک نیاز روحانی
- گر پر از لاله‌ی سیراب بود دامن کوه/ مرو از راه که آن خون دل فرهاد است
- ادب عارفانه گاه با قلمرو ذوق و روح سروکار دارد.
- جملگی ملائکه را در آن حالت، انگشت تعجب در دندان تحیر بماند.

پروردگارا، هرگاه که چشم از خواب می‌گشاییم، نخستین هدیه‌ی تو بر ما دوباره بودنمان است و این یعنی به یادمان هستی و می‌خواهی که ما باشیم، پس کمک کن تا خوب باشیم.